

روزشمار جنگ

یکشنبه

۶ شهریور ۱۳۶۲

۱۹ ذی‌قعدة ۱۴۰۳

۲۸ اوت ۱۹۸۳

۸۱

آخرین وضعیت عملیات‌های مهندسی در مناطق طیب (لشکر ۱۹ فجر) و طلائیة (لشکر ۲۵ کربلا) در جلسات امروز فرماندهان قرارگاه کربلا مورد بررسی قرار گرفت.

در جلسه‌ای که به‌منظور بررسی مانور عملیات منطقه طیب با حضور غلامپور فرمانده قرارگاه کربلا و سیاف‌زاده معاون این قرارگاه، علی‌هاشمی فرمانده قرارگاه نصرت و نبی‌رودکی فرمانده لشکر ۱۹ فجر برگزار شد، فرمانده لشکر فجر به تشریح مشکلات منطقه عملیاتی طیب پرداخت؛ وی باوجود اشاره به مواردی نظیر اتمام زمان مأموریت برخی نیروها و مشکل محور سمت راست، همچنان بر اجرای عملیات اصرار می‌ورزید. بااین‌حال، فرماندهان قرارگاه کربلا کماکان درمورد موفقیت محور سمت راست لشکر ۱۹ فجر تردید داشتند؛

نبی رودکی فرمانده لشکر ۱۹ فجر، باوجود اتمام زمان مأموریت نیروهای لشکر و حل‌نشدن مشکل محور سمت عملیات، همچنان بر اجرای عملیات مهندسی در منطقه طیب اصرار دارد.

سیاف‌زاده معاون قرارگاه کربلا، استحکامات دشمن در محور سور و معبر سمت راست را قابل‌توجه توصیف کرد و احمد غلامپور فرمانده این قرارگاه نیز ضمن تأکید بر کار بیشتر بر روی معبرهای منطقه عملیاتی طیب، تصمیم‌گیری نهایی درمورد سرنوشت عملیات لشکر ۱۹ فجر را به جلسه دیگری با حضور فرمانده کل سپاه در دو روز آتی، موکول کرد.

امروز در جلسه دیگری غلامپور، سیاف‌زاده، علی‌هاشمی و کوسه‌چی فرمانده لشکر ۲۵ کربلا، به بررسی مانور عملیات مهندسی این لشکر در منطقه طلائیة و خط حد آن پرداختند. براساس مباحث مطرح‌شده در این جلسه قرار شد در مرحله اول عملیات مهندسی منطقه طلائیة، لشکر ۲۵ کربلا با استعداد ۶ گردان نیرو در امتداد جاده و در محور سمت راست و چپ خود، خاکریزی به طول

۶ کیلومتر احداث کند. در این جلسه فرماندهان قرارگاه کربلا برای اجرای مأموریت مذکور بر فراهم کردن تمهیداتی نظیر عناصر راهنما و نیروی تأمین دستگاه‌های مهندسی تأکید کردند. در پایان، مقرر شد این قرارگاه دستور عملیات مهندسی منطقه طلائی را به لشکر ۲۵ ابلاغ کند و هماهنگی لازم بین لشکر ۲۵ کربلا از سپاه و لشکر ۹۲ زرهی از ارتش انجام گیرد.^(۱)

۸۲

واحد اطلاعات - عملیات لشکر ۱۴ امام حسین^(ع)* در گزارش امروز خود از منطقه مرزی مریوان - سورن، ضمن تشریح موقعیت جغرافیایی ارتفاعات مهم سورن، درمورد خطوط پدافندی دشمن در این منطقه نیز توضیحاتی داده است.

بنا به این گزارش در منطقه کوهستانی سورن، ارتفاعات غرب چاله‌سبز از شمال و غرب به جاده آسفالت پنجوین - شانه‌دری و از جنوب و شرق به کانی‌سیف محدود می‌شود و به‌صورت به‌هم‌پیوسته دارای سه قله شاخص با ارتفاع بیش از ۱۷۰۰ متر می‌باشد که از جنوب به‌ترتیب ارتفاعات پیروزی ۱ و ۲ و ۳ نام‌گذاری شده‌اند.** سرتاسر این ارتفاعات جاده‌های قاطررو دارد که شامل جاده‌های مواصلاتی بین روستاها و جاده‌های قاچاقچی‌ها می‌شود. در قسمت شمالی ارتفاعات پیروزی، ارتفاع تازه‌ده قرار دارد و در قسمت جنوبی آن، قله کله‌اسبی از یال سورن تا شمال‌غربی ارتفاعات پیروزی کشیده شده و در شرق آن نیز شیار کانی‌سیف امتداد یافته است.

در ادامه این گزارش درباره استعداد دشمن روی ارتفاعات پیروزی آمده است: روی ارتفاعات کله‌اسبی، یال غربی قله پیروزی (سرسیامو)، تازه‌ده، پیروزی ۲ و پیروزی ۳ یگان‌های دشمن مستقر هستند، کل نیروهای دشمن در ارتفاعات پیروزی و کله‌اسبی ۴ گردان کوهستانی به‌غیر از احتیاط‌های آنها با آتش پشتیبانی دو آتشبار تقویت شده است. علاوه‌براین، دشمن برای تأمین جاده آسفالت پنجوین - سیدصادق ارتفاعات راهبردی مسلط روی جاده را به‌صورت پاسگاهی و هر پاسگاه را با استعداد یک دسته تأمین کرده است.

در پایان این گزارش، با اشاره به شناسایی‌های انجام‌شده در ارتفاعات پیروزی ۱ و ۲ و تازه‌ده، بر ضرورت کنترل تردد قاچاقچی‌ها تأکید شده و تأخیر در اجرای عملیات آتی ایران و احتمال حساسیت دشمن به ارتفاعات پیروزی ۱، کله‌قندی و کلی‌تان‌خوار و تقویت قریب‌الوقوع آن، به‌عنوان سدی بزرگ در پیش روی اجرای عملیات در منطقه دهانه شیلر مطرح شده است.^(۲)

* این واحد در منطقه مقابل شهر مریوان مستقر است.

** نیروهای اطلاعاتی قرارگاه حمزه سیدالشهدا برای رعایت مسائل امنیتی و حفاظتی اغلب، ارتفاعات را با نامی غیر از نام اصلی آن مشخص می‌کنند؛ نام‌گذاری ارتفاعات پیروزی ۱ و ۲ و ۳ یا آزادی ۱ و ۲ و ۳ نیز ازجمله این موارد است.

۸۳

امروز جنگنده‌های عراقی، شهرستان پاوه را مورد تهاجم قرار دادند؛^(۳) در این حمله دو فروند هواپیمای عراقی، مناطق سرابه ولی، باغ‌های روستای بندره و روستای خانقاه را بمباران کردند که بر اثر آن ۲ نفر زخمی شدند و به چندین ساختمان خساراتی وارد شد.^(۴) به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، در این حمله از بمب‌های خوشه‌ای و ناپالم استفاده شده است.^(۵)

۸۴

دولت عراق در چارچوب حمایت از گروه‌های مسلح معاند با جمهوری اسلامی ایران، اسلحه و مهمات در اختیار برخی از آنان قرار می‌دهد و این گروه‌ها نیز علاوه بر اقدامات ایدایی و خرابکارانه، از داخل ایران اخبار و اطلاعات جمع‌آوری و به عراق ارسال می‌کنند. براساس گزارش یک بولتن داخلی سپاه، فردی به نام کورش پسر قاضی محمد، تعداد ۲۰۰۰ قبضه اسلحه کلاشینکف از دولت عراق دریافت کرده که ۱۰۰۰ قبضه از آنها را به دو تن از خوانین محلی تحویل داده است و در صدد انتقال بقیه نیز می‌باشد؛ طبق همین گزارش، دولت عراق تعداد ۵ عدد خشاب و مبلغ ۸۰ دینار عراقی به عنوان کمک‌هزینه، برای هر قبضه از اسلحه‌های مذکور در نظر گرفته است. مواد غذایی مورد نیاز افراد مسلح نیز از سوی سلطنت‌طلبان از طریق ترکیه تهیه و ارسال می‌شود.^(۶) از سوی دیگر، امروز ۱۵ نفر از افراد ضدانقلاب برای جمع‌آوری اخبار و اطلاعات، از طریق مرز قیطول و بمو به منطقه قلخانی وارد شده‌اند و در ساعت‌های ۶، ۱۲ و ۱۹ ضمن برقراری تماس با بمو به وسیله یک دستگاه بی‌سیم دستی، اخبار و اطلاعات جمع‌آوری شده را در اختیار مقامات عراقی قرار داده‌اند.^(۷)

۸۵

در عملیات نیروهای خودی در اطراف سنندج، چندین روستا پاک‌سازی شد و تعدادی از افراد گروه‌های مسلح غیرقانونی کشته یا دستگیر شدند. بر اثر حملات، کمین و مین‌گذاری عناصر ضدانقلاب در مناطق غرب و شمال غرب کشور نیز تلفات نسبتاً زیادی به نیروهای خودی وارد شد. امروز در عملیات مشترک نیروهای خودی مستقر در کامیاران و سقز، ۷ روستا از توابع سنندج پاک‌سازی شد. در این عملیات، ۱۱ نفر از عناصر ضدانقلاب کشته و ۲ نفر دستگیر شدند، ۳ تن از نیروهای خودی نیز شهید و یک دستگاه خودروی نظامی منهدم گردید.^(۸) از سوی دیگر، امروز عده‌ای از افراد مسلح، با بستن جاده میاندوآب به مهاباد، به یکی از خودروهای نظامی لشکر عاشورا حمله کردند. بر اثر این اقدام از نیروهای خودی ۲ نفر شهید شدند و یک نفر مجروح

شد. با رسیدن نیروهای کمکی، عناصر ضدانقلاب که متحمل تلفاتی شده بودند، متواری شدند^(۹)
همچنین بر اثر کمین عناصر مسلح غیرقانونی در یکی از خیابان‌های نقده، ۳ نفر از نیروهای
سپاه به شهادت رسیدند.^(۱۰)

در حمله چته‌های حزب دمکرات به پایگاه نیروهای خودی در روستای بصره (سردشت)، ۴
نفر از افراد پایگاه شهید و ۴ تن دیگر زخمی شدند.^(۱۱)

شماری از عناصر حزب دمکرات مستقر در کوه‌های سرشلانی، واقع در بخش روانسر استان
باختران نیز به نیروهای سپاه حمله و ۳ نفر از پاسداران را شهید و ۲ سرباز را زخمی کردند.^(۱۲)
ساعت ۲۱ امشب، تعدادی از افراد مسلح با ایجاد راه‌بندان در جاده اسلام‌آباد به پلدختر در
منطقه گنجعلی (سه‌راهی شاهزاده محمد) در استان باختران، ۳ نفر را که هویتشان مشخص
نیست به قتل رساندند و متواری شدند.^(۱۳)

همچنین ساعت ۲۲ امشب، تعدادی از عناصر کومه‌له با نفوذ به منطقه دشت گلاله در استان
باختران، به یک خودرو که حامل یک پزشک و چند بهیار بود حمله کردند و ۲ تن از
سرنشینان خودرو را کشته و ۲ نفر را زخمی کردند و یک نفر را هم به گروگان گرفتند.^(۱۴)

در حوالی روستای ساوین در محور بانه - سردشت، بر اثر برخورد یک دستگاه خودروی
نظامی با مین ۱۴ نفر از نیروهای خودی شهید شدند.^(۱۵)
۴ نفر از اعضای حزب دمکرات با تعدادی اسلحه و مهمات، خود را به گروهان ژاندارمری
سلماس تسلیم کردند.^(۱۶)

۸۶

امام خمینی امروز با صدور پیامی خطاب به ملت ایران از مقام و منزلت شهیدان تجلیل کردند.
در این پیام آمده است:

«شهادت در راه خداوند چیزی نیست که بتوان آن را با سنجش‌های بشری و انگیزه‌های
عادی ارزیابی کرد و شهید در راه حق و هدف الهی را نتوان با دیدگاه امکانی به مقام والای آن
پی برد؛ که ارزش عظیم آن معیاری الهی و مقام والای این دیدی ربوبی لازم دارد و نه تنها
دست ما خاک‌نشینان از آن و این کوتاه است، که افلاکیان نیز از راه یافتن به کنه آن عاجزند؛ چه
که آنها از مختصات انسان کامل است و ملکوتیان با آن مقام اسرارآمیز فاصله‌ها دارند. قلم اینجا
رسید و سر بشکست و ما بازماندگان و عقب‌افتادگان در آرزوی آن و این باید روزشماری کنیم
و حسرت شهادت و شهید و شهیدپروران این چنانی را، که با ایثار ثمره حیات خود، عاشقانه
به این شهیدان شاهد افتخار می‌کنند، به گور بریم؛ و از شجاعت‌های بی‌نظیر شهیدان و دوستان
اسیر و مفقودشان و آسیب‌دیدگان و اشتیاق زایدالوصف اینان برای بازگشت به میدان شهادت
احساس خجلت و حقارت کنیم. زنان و مردان و کودکان نمونه‌ای که در زیر بمباران‌ها و از

بستر بیمارستان‌ها سرود شهادت سر می‌دهند و با دست و پای قطع شده بازگشت به جبهه‌های انسان‌ساز را آرزو می‌کنند، فوق آنچه ما تصور می‌کنیم و فلاسفه و عرفا به رشته تحریر درمی‌آورند و هنرمندان و نقاشان عرضه می‌کنند، می‌باشند. آنچه آنان با قدم‌های علمی و استدلالی و عرفانی یافته‌اند، اینان با قدم عینی به آن رسیده‌اند و آنچه آنان در لابه‌لای کتاب‌ها و صحیفه‌ها جست‌وجو کرده‌اند، اینان در میدان خون و شهادت در راه حق یافته‌اند.

بارالها، ما را به خدمتگزاری در راه آنان و برای هدف بزرگشان توفیق ده؛ و شهدای عزیزمان را در خوان ضیافت معنوی خود از جلوه‌های خاص خویش ارزانی بخش؛ و خاندان بزرگوار آنان را با صبر و اجر قرین فرما؛ آسیب‌دیدگان عزیز ما را شفا مرحمت نما؛ و اسیران و مفقودان معظم را هرچه زودتر به آغوش ملت عظیم‌الشان برگردان؛ و به پدران و مادران و همسران آنان شکیبایی و پایداری عنایت فرما؛ و از برکات حضرت بقیه‌الله - ارواحنا فداه - همه آنان و ملت را نصیب وافر مرحمت فرما.^(۱۷)

۸۷

رئیس‌جمهور در دومین روز از هفته تعلیم‌وتربیت، در دیدار با تعدادی از اعضای انجمن اسلامی معلمان سراسر کشور، دانش و ایمان را به‌عنوان دو بال تعالی امت توصیف و بر لزوم ارائه چهره‌ای دانش‌پرور از جمهوری اسلامی تأکید کرد.

آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار درخصوص رابطه ایمان و دانش گفت: «اگر ایمان در دانش مورد نظر نباشد، دانش یک چیز بی‌روح؛ کم‌محتوا، بی‌ارزش و گاهی مضر است. دانش بدون ایمان یا ایمان بدون دانش به‌تنهایی برای عروج یک امت کافی نخواهد بود.» وی افزود: «ما باید امروز این تهمت را که دین با علم مخالف است از دامن جمهوری اسلامی ایران پاک کنیم و آن را مستمسکی در دست دشمنان قرار ندهیم که اسلام را بکوبند. ... ما اسلام، تعهد و ایمان را روح تشکیلات خود می‌دانیم و علم را نیز ابزار حرکت این تشکیلات می‌پنداریم. ... علم هر جا که هست تا مادامی که وسیله اضلال و انحراف بشر نشده باشد، مقدس است. ... علم‌گرایی بدون توجه به دین و یا دین‌گرایی بدون توجه به علم، هیچ ارزشی نخواهد داشت.» رئیس‌شورای عالی دفاع در پایان سخنان خود، جنگ ایران و عراق را صحنه بروز استعداد و تبلور قدرت ایمان ملت ایران معرفی کرد و گفت: «این امت در همه صحنه‌ها ازجمله جنگ، استعداد خود را به‌کار گرفته است. آن جوان بسیجی که بدون گذراندن دوره‌های تخصصی نظامی و تنها پس از طی یک دوره کوتاه‌مدت نظامی به جبهه‌ها می‌رود و نظامیان سراپا مسلح عراقی و دوره‌دیده توسط افسران روسی را به زانو درمی‌آورد، تنها به قدرت ایمان و استعدادش قادر به چنین کاری شده است.»^(۱۸)

۸۸

امروز مجلس شورای اسلامی به منظور بررسی صلاحیت وزرای پیشنهادی دولت تشکیل جلسه داد، در این جلسه از پنج وزیر پیشنهادی دولت فقط دو نفر موفق به اخذ رأی اعتماد از مجلس شدند. صبح امروز پس از تشکیل جلسه علنی مجلس، بنا به درخواست رئیس مجلس، جلسه به صورت غیرعلنی ادامه یافت و دوباره پس از یک ساعت، جلسه به طور علنی دنبال شد. در این جلسه ابتدا نخست وزیر وزرای پیشنهادی خود را معرفی کرد. سپس نمایندگان مخالف و موافق به اظهار نظر پرداختند. پس از آنکه سه تن از وزرای پیشنهادی دفاعیات خود را مطرح کردند، رأی گیری انجام شد و حسن عابدی جعفری با ۱۳۴ رأی موافق از مجموع ۱۸۹ رأی و ابوالقاسم سرحدی زاده نیز با ۱۲۱ رأی موافق از ۱۸۵ رأی، توانستند رأی اعتماد مجلس را برای تصدی وزارت بازرگانی و کار به دست آورند، سه وزیر پیشنهادی دیگر (کازرونی، کلانتری و ناجی) نتوانستند از مجلس رأی اعتماد بگیرند.^(۱۹)

۸۹

رابطه مجلس و دولت، موفقیت های دولت، تحقق شعار نه شرقی نه غربی، میزان پابندی دولت به قانون و انتظارات از دولت، مهم ترین موضوعاتی بود که امروز رئیس مجلس شورای اسلامی در مصاحبه ای به مناسبت هفته دولت به آنها پرداخت.

هاشمی رفسنجانی در پاسخ به سؤالی در مورد ارتباط مجلس با قوه مجریه، رابطه این دو نهاد را مطلوب و قابل قبول ارزیابی کرد و گفت: «اکثریت مجلس، که معیار تصمیمات مجلس است دولت را صالح می داند و هماهنگ با دولت [است] و دلش می خواهد مشکل گشای دولت باشد. ... هر وقت یکی از وزرا به مجلس می آیند و راجع به یک لایحه ای توضیح می دهند ... مجلس به حرف های وزیر اعتماد می کند.»

هاشمی رفسنجانی ضمن اشاره به موفقیت های دولت در زمینه های مختلف افزود: «در کل، انقلاب در اکثر وقت ها با توجه به واقعیت ها موفق بوده؛ البته مردم به حق، انتظار خیلی بیش از این ممکن است داشته باشند. ... با توجه به مشکلات جنگ و محاصره اقتصادی و به هم خوردن مدیریت ها و فرار بخشی از سرمایه ها و ازدست رفتن بعضی تخصص ها و مخالفت یک جمعی از مردم همین کشور ... با توجه به همه اینها که آدم در نظر بگیرد می بیند که در بخش ها خیلی موفقیت بوده است. ... در بخش های تولیدی به نظر می رسد که موفق تر هستیم تا توزیع، یکی از جاهایی که الآن می لنگد مسئله توزیع است. ... ما در جنگ خیلی موفق بودیم؛ در شکستن ضدانقلاب خیلی موفق بودیم؛ در راه انداختن کارها، مشاغل بعد از انقلاب موفق بوده ایم؛ ... در

مسائل خدمات نسبتاً موفق بوده‌اند مخصوصاً جهاد در روستاها خیلی خدمت کرده است؛ وزارت کشاورزی و وزارتخانه‌های دیگر همچون وزارت نیرو و بهداشتی خوب اداره کرده‌اند؛ ما این همه مجروح در بیمارستان‌هایمان معالجه شدند؛ ... تولید خوب در روال افتاده است؛ مسائل دفاعی و امنیتی و نظامی‌مان خوب است.»

وی در تشریح میزان موفقیت نظام در عملی کردن شعار نه شرقی نه غربی در عرصه سیاست خارجی ابراز کرد: «ما از آن روزی که دولت مرحوم رجایی شروع شد، یعنی خط امام به دولت رسید، مسیر درستی انتخاب کردیم. ... ما نه باج به شرق می‌دهیم و نه به غرب، وابستگی‌هایمان را خیلی کم کرده‌ایم. ... ایران موفق شده در دنیا جا بیندازد که مملکتی است در دنیا، یک دولتی به وجود بیاید و روی پای خودش بایستد، مشکلات را تحمل کند و به شرق و غرب باج ندهد و باز هم این معنایش این نیست که ما رابطه نداشته باشیم، ما برای همیشه نیاز داریم که هم با شرق و هم با غرب ارتباط داشته باشیم و ارتباطمان ارتباط تجاری، سیاسی و فرهنگی هم هست، اما ارتباط دو دولت مستقل و عادلانه.»

رئیس مجلس درمورد میزان پابندی دولت به قانون خاطرنشان کرد: «معتقدیم که محور یک کشور باید قانون‌مندی باشد. ... درمجموع من جمع‌بندی‌ام این است ما داریم به طرف حکومت قانون می‌رویم و این وظیفه ماست. قانون را ما الآن اجرائش را وظیفه شرعی هم می‌دانیم، یعنی مثل سایر قوانین اسلام که داریم واجب می‌دانیم.»

هاشمی رفسنجانی باتوجه به تدوین برنامه پنج‌ساله توسعه توسط دولت، دیدگاه خود درباره این برنامه و دورنمای اجرای آن را این‌گونه تشریح کرد: «این برنامه پیشنهاد دولت است، معمولاً لوایح به مجلس که می‌آید یک مقدار عوض می‌شود. ... من نمی‌دانم چند درصد این برنامه تأیید می‌شود. ... به نظر من برنامه همه‌جانبه‌ای است چون این برنامه از پایین شروع شده است، از مناطق، از روستاها شروع کرده‌اند از شوراها گرفته‌اند تا آورده‌اند بالا. ... روی واقع‌بینی یک مقدار کار شده است، یک مقدار تخصص و امکانات جمع‌بندی شده تا آن حدی که مقدور بوده است. ... اگر مشکل استثنایی برای ما پیش نیاید و عادی باشد ... قیافه کشور ما تا پنج سال دیگر خیلی عوض خواهد شد. البته می‌دانید که چهار تا برنامه پنج‌ساله داریم. برنامه بیست‌ساله داریم، در بیست سال آینده خیلی آدم می‌تواند امیدوار باشد که برنامه‌های بیست‌ساله، کشور را تبدیل کند به یک کشور قابل قبولی برای زندگی انسانی متناسب این زمان و براساس اسلام.»

رئیس مجلس در پایان این گفت‌وگو، درخصوص انتظارات خود از دولت گفت: «من از دولت انتظار دارم به عنوان نماینده، که قوانین مجلس موبه‌مو اجرا شود اگر جایی از آن برایشان مشکل است قوانین عادی را می‌شود اصلاح کرد که اصلاح می‌کنیم؛ ... مسئله توزیع را دولت

اولویت دهد، سروسامان دهد به توزیع، توزیع الآن فشار زیادی روی بعضی اقشار جامعه دارد؛ ... یکی از کارهایی که من از دولت انتظار دارم خود همین کارندهاست، به نظر من هنوز در ادارات ما آن روحیه متناسب با انقلاب در همه به وجود نیامده ... دولت باید ... [کارمندان ناصالح] را اولاً تربیت کند، ثانیاً نظارت شدیدتری داشته باشد. ادارات یک مقداری مطابق با انقلاب شوند ... اجازه ندهند عده کمی کارکنان، اکثریت را که نسبتاً خوب هستند بدنام کنند، حق آنها ضایع نشود؛ و خوب پشتیبانی از جنگ، همان طور که می کرده است بکند و اولویت را بدهد به جنگ، اگر جنگ را حل کنیم خیلی چیزهای دیگر ما حل می شود.»^(۲۰)

۹۰

با ادامه فعالیت دادگاه بین الملل اسلامی در ایران، برخی رسانه های خارجی با رویکردهایی متفاوت به بازتاب سفر اعضای این دادگاه پرداختند. در این میان رادیو بغداد، با بی صلاحیت خواندن این دادگاه، سفر حقوق دانان آن را صرفاً یک اقدام تبلیغاتی برای ایران برشمرد.

حقوق دانان دادگاه بین الملل اسلامی صبح امروز، از اسیران عراقی مستقر در اردوگاه طریق القدس شماره ۲ بازدید کردند؛ به گزارش روزنامه /اطلاعات/، هنگام ورود اعضای این دادگاه به اردوگاه، اسرای عراقی با سردادن شعارهایی همانند «مسلمین عالم اتحاد اتحاد؛ لیک یا خمینی، ای وارث حسینی؛ نه شرقی نه غربی، جمهوری اسلامی؛ مرگ بر امریکا و مرگ بر شوروی» از آنها استقبال کردند. نمایندگان دادگاه بین الملل اسلامی ضمن بازدید از بخش های مختلف این اردوگاه با اسرای عراقی نیز گفت و گو کردند. فرمانده اردوگاه در مورد وضعیت نگهداری اسیران عراق گفت: «اسرای عراقی از حقوقی که به یک سرباز ایرانی تعلق می گیرد برخوردار هستند و همان غذایی را می خورند که ما می خوریم و رئیس جمهوری ما می خورد.» به گفته وی، اسرای عراقی در کلاس های ایدئولوژیک، کلاس های سوادآموزی به زبان عربی و فعالیت های هنری شرکت می کنند. یکی از اعضای هیئت نمایندگی دادگاه بین الملل اسلامی نیز در گفت و گو با خبرنگاران وضعیت زندگی اسیران را «فوق العاده عالی» توصیف کرد. یکی دیگر از اعضای این هیئت با بیان اینکه وضعیت اسرای عراقی این اردوگاه از شرایط زندگی خود وی در خانه اش بهتر است، در مورد نگرش عراق به این دادگاه ابراز کرد: «آن طور که از قرائن معلوم است عراق تمایل ندارد که به آن کشور سفر کنیم، ولی اگر فرصتی برای اعضای دادگاه پیش بیاید استقبال خواهیم کرد.»^(۲۱)

در عین حال رادیو بغداد در گفتاری در ساعت ۱۱ امروز، دادگاه بین الملل اسلامی را فاقد هرگونه صلاحیت رسمی و قانونی دانست و مدعی شد: «این دادگاه به اصطلاح اسلامی بین المللی، عراق را از تشکیل خود و یا از طرفی که این مأموریت را به او واگذار کرده اطلاعی نداده ... بلکه مستقیماً

عازم ایران شده و اظهاراتی کرده است که آشکارا بوی جانب‌داری از رژیم ایران از آن به مشام می‌رسد و به همین جهت سمت و صلاحیت حکمیت و داوری از آن منتفی می‌گردد.^(۲۲)

در ادامه این تفسیر با اشاره به برگزاری اجلاس خلقی اسلامی* در عراق در چند ماه قبل و متعاقب آن تشکیل کمیته صلح در درون این اجلاس و واکنش ایران در قبال آن آمده است: «چند ماه پیش، در عراق یک کنفرانس توده‌ای اسلامی برگزار گردید که ده‌ها شخصیت برجسته و سرشناس اسلامی در آن شرکت کردند. موضع عراق در قبال کنفرانس مذکور طوری بوده که گویا این کنفرانس در یک کشور بی‌طرفی تشکیل یافته است ... از این گذشته، صدام حسین رئیس‌جمهور، در برابر کنفرانس اعلام نمودند که عراق بدون قید و شرط تمام تصمیمات و مصوبات این کنفرانس را قبول خواهد کرد. ... هنگامی که کمیته صلح و اصلاح فی‌مابین در درون این کنفرانس تشکیل گردید، رژیم متجاوز خمینی نه تنها از توهین وارد ساختن به این کنفرانس و این کمیته شرم و حیا نکرد، بلکه حتی مأموریت بشردوستانه کمیته را رد نمود.» رادیو بغداد در پایان مأموریت این دادگاه را شکست‌خورده خواند و آن را «جانب‌داری و تبانی علیه طرف دیگر» قلمداد کرد.^(۲۳)

همچنین امروز روزنامه فجر جدید (چاپ لیبی) با اشاره به بازدیدهای حقوق‌دانان دادگاه مذکور از مناطق جنگ‌زده سوسنگرد، آبادان، خرمشهر و هویزه، حملات عراق را ناقض کوانسیون ژنو دانست و به نقل از سخنگوی این دادگاه اعلام کرد: «تجاوزگر به‌خاطر این همه جنایت وحشتناک باید مورد تعقیب قرار گیرد.»^(۲۴)

۹۱

علی‌اکبر ولایتی وزیر امور خارجه ایران و هیئت همراه، پس از دیداری سه‌روزه از ترکیه، با بدرقه ایلتر ترکمن وزیر امور خارجه ترکیه، این کشور را ترک کردند و ظهر امروز، وارد ژنو، محل برگزاری اجلاس جهانی بررسی مسئله فلسطین شدند.^(۲۵)

رادیو امریکا شامگاه امروز با اشاره به دیدار و گفت‌وگوهای ولایتی در ترکیه، درخصوص موضع ایران در جنگ با عراق و ابراز نگرانی ترکیه در قبال گسترش این جنگ، گزارش داد:

* اشاره‌ای است به اجلاسی که در آوریل ۱۹۸۳ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۶۲)، در بغداد با حضور ۲۸۰ تن از افراد روحانی و غیرروحانی و شخصیت‌های مذهبی از ۵۰ کشور برگزار شد. اجلاس مذکور با حمایت از مواضع عراق در جنگ کوشید تا میان دو طرف درگیر در جنگ میانجیگری کند، اما این اقدام با شکست مواجه شد. عده‌ای از علمای شیعه از جمله بستگان آیت‌الله خویی و آیت‌الله حکیم از شرکت در این اجلاس امتناع کردند که این امر به دستگیری ۹۰ نفر از اعضای بیت آیت‌الله حکیم توسط رژیم بعثی عراق انجامید. در پی آن، ۶ نفر از آنها از جمله ۳ برادر حجت‌الاسلام محمدباقر حکیم در ۳۰ اردیبهشت ۱۳۶۲ به اعدام محکوم شدند. (دیلیپ هیرو، طولانی‌ترین جنگ، رویارویی نظامی ایران و عراق، ترجمه علیرضا فرشچی، رضا فریدزاده و سعید کافی، تهران: مرز و بوم، ۱۳۹۰، صص ۱۹۰ و ۱۹۱).

«ولایتی در گفت و گوهایش با کنعان اورن رئیس جمهور ترکیه، به تغییری در موضع رژیم اسلامی نسبت به ترکیه اشاره ای نکرد، ولی به مقام های ترکیه اطمینان داد که رژیم اسلامی در نظر ندارد این جنگ را به کشورهای دیگر منطقه بکشانند.» این رادیو افزود: «ترکیه نگرانی خود را از احتمال وارد شدن خسارت جنگی به خط لوله نفت عراق که از طریق ترکیه به دریای مدیترانه متصل می شود، ابراز داشته است. ... ترکیه همچنین همه ساله ۲۵۰ میلیون دلار از این عمل درآمد دارد.»^(۲۵)

۹۲

صدام حسین رئیس جمهور عراق، امروز با ایراد سخنانی در مراسم اعطای نشان به جمعی از نیروهای عراقی، تأکید کرد: «سربازان عراقی همواره در جنگ حضور خواهند داشت و تا تسلیم شدن باطل [!]، به جنگ ادامه خواهند داد.»^(۲۶) رئیس جمهور عراق همچنین ضمن اشاره تلویحی به موفقیت های ایران در جبهه شمالی و تصرف بخشی از خاک کردستان عراق به دست نیروهای ایرانی، مدعی شد: «ما به امید خداوند هر یک وجب از کردستان را به شعله ای سوزان زیر پای آنها مبدل خواهیم کرد و آنها بهای حمله خود در کردستان را به همان اندازه که در بصره و میسان پرداختند و یا بیشتر پرداخت خواهند کرد.» صدام حسین در بخش پایانی سخنان خود، عملیات های ایران را ناموفق خواند و ادامه جنگ را به ضرر ملت و ارتش ایران دانست؛ وی گفت: «آنها نمی توانند به آرمان ما دست یابند، نبردهای بصره و دیگر نبردها بهترین گواه این مسئله است. بیش از پنج حمله آنها به خاک عراق تارومار شد. ... ارتش و ملت ایران بالاخره درمی یابند که ادامه جنگ به صلاح آنها نیست و جنگ با کشور هم جوار آنها کار درستی نیست.»^(۲۷)

۹۳

به دنبال ابراز نگرانی ترکیه از احتمال به خطر افتادن خط لوله نفتی عراق از خاک این کشور، وزارت امور خارجه عراق بمباران این خط لوله را غیرممکن خواند.

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه /المجله چاپ لندن (وابسته به عربستان سعودی) در شماره اخیر خود به نقل از منابع دیپلماتیک مطلع، گزارش داد که ژنرال کنعان اورن رئیس جمهور ترکیه، به مقامات عراقی اطلاع داده است که ترکیه «مایل نیست بیش از این خود را در جنگ عراق با ایران درگیر کند.» براساس همین گزارش، مقامات ترکیه ای، ایران و عراق را از پیامدهای گسترش جنگ به مناطق نفتی برحذر داشته اند؛ چراکه از نظر آنان بمباران خط لوله ترکیه و انهدام آن، به مثابه یک فاجعه اقتصادی برای ترکیه است.^(۲۸)

در همین حین، محمد سعید الشعیف معاون وزارت امور خارجه عراق، امروز در بیانیه ای

بمباران خط لوله انتقال نفت عراق از مسیر ترکیه را برای ایران کاملاً غیرممکن دانست و اعلام کرد: «هنگامی که ایرانیان دریافتند که عملیات نظامی نومیدانه آنها در منطقه حاج‌عمران با هدف متوقف‌سازی جریان نفت از طریق ترکیه به صورت مضحکی درآمده، اکنون می‌خواهند با سخن‌گفتن از بمباران خط لوله فوق، این احساس را به وجود آورند که انجام چنین اقدامی عملی است، ... لکن اکنون تا مدتی به تعویق افتاده است.»^(۲۹)

۹۴

هوایمای ربوده‌شده خطوط هوایی فرانسه صبح امروز در فرودگاه دمشق به زمین نشست.^(۳۰) این هوایما پس از سوخت‌گیری و دریافت مواد غذایی به طرف ایران حرکت کرد و درحالی‌که سخنگوی وزارت امور خارجه ایران قبلاً اعلام کرده بود که به این هوایما اجازه فرود در فرودگاه‌های ایران داده نخواهد شد، در ساعت ۱۴:۴۵، در فرودگاه مهرآباد تهران به زمین نشست.

ربایندگان هوایما پس از فرود در فرودگاه مذکور خواسته‌های خود را این‌گونه مطرح ساختند: «تغییر موضع سیاسی و نظامی دولت فرانسه در زمینه ارسال تسلیحات و کمک نظامی به رژیم‌های عراق، لبنان و چاد ... در ظرف ۴۸ ساعت و "آزادی اسرای ما در فرانسه"؛ هوایماربایان همچنین تهدید کردند که در صورت عملی‌نشدن مطالباتشان، در پایان این مهلت، هوایما را منفجر می‌کنند. به دنبال این تهدید، خبرگزاری جمهوری اسلامی به نقل از یکی از مقامات وزارت امور خارجه ایران، گزارش داد: «ما سخت در تلاش هستیم که به هر وسیله ممکن آنان را از منفجرنمودن هوایما منصرف کنیم و در این زمینه صادقانه در تلاش هستیم.»

از سوی دیگر، بنا به درخواست هوایماربایان، آب و مواد غذایی در اختیار آنها قرار داده شد. امشب علاوه بر معاون سیاسی وزارت امور خارجه ایران که با هوایماربایان مذاکره کرد، در ساعت ۲۰، کاردار سفارت فرانسه نیز با حضور در فرودگاه مهرآباد و انجام گفت‌وگویی کوتاه با هوایماربایان، در جمع خبرنگاران اعلام کرد که «کلیه درخواست‌های هوایماربایان را سریعاً به دولت فرانسه ابلاغ می‌کند.»^(۳۱)

رسانه‌های خبری جهان از جمله خبرگزاری فرانسه، خبرگزاری آلمان غربی، رادیو ریاض، رادیو لندن، رادیو کلن، رادیو امریکا، بخش فارسی رادیو اسرائیل و بخش فارسی رادیو دهلی، اخبار مربوط به این ماجرا را مخابره کردند، در این بین خبرگزاری فرانسه مدعی شد: «تصور می‌رود یکی از ربایندگان هوایما ایرانی باشد.»^(۳۲)

۹۵

درحالی که درگیری های داخلی لبنان همچنان ادامه دارد، اخباری مبنی بر ورود نظامیان امریکایی به این درگیری ها و استعفای نخست وزیر رژیم اشغالگر قدس منتشر شده است. شبه نظامیان جنبش شیعیان (امل) و دو گردان از نیروهای ارتش لبنان ظهر امروز، در حومه جنوبی لبنان با یکدیگر درگیر شدند. در این درگیری ۱۱ نظامی ارتش زخمی شدند و از شبه نظامیان نیز ۲ تن کشته و ۷ تن مجروح شدند. در پی این حادثه، جنبش امل با انتشار بیانیه ای اعلام کرد که شیعیان ساکن حومه جنوبی بیروت از مدت ها پیش «هدف تجاوزات و تحریکات ازسوی حزب کتائب (فالانژیست) قرار دارند که بر اثر آن، که تحت حمایت ارتش لبنان صورت می گیرد، ۱۰ تن کشته و ۲۰ تن زخمی شده اند.» از سوی دیگر برای اولین بار، تفنگ داران امریکایی مستقر در لبنان نیز با شبه نظامیان مسلمان لبنانی به تبادل آتش پرداختند. این درگیری یک ساعت و نیمه، در نزدیکی فرودگاه بیروت - که در حال حاضر تعطیل می باشد - رخ داد.^(۳۳)

همچنین خبرگزاری آسوشیتدپرس امروز از تل آویو گزارش داد که مناحیم بگین نخست وزیر رژیم اشغالگر قدس، در جمع اعضای کابینه این رژیم، تصمیم خود مبنی بر کناره گیری از نخست وزیری را اعلام کرد؛ وی در مورد انگیزه اش از این اقدام توضیحی نداد. براساس همین گزارش، موشه آرنز وزیر دفاع رژیم صهیونیستی، گفته است استعفای بگین هیچ گونه تأثیری در طرح این رژیم راجع به خروج نیروهایش از لبنان نخواهد داشت.^(۳۴) گزارش همین خبرگزاری از واشنگتن نیز حاکی است که مقامات ایالات متحده معتقدند استعفای مناحیم بگین، هیچ گونه تغییر بنیادینی در سیاست های رژیم اسرائیل ایجاد نخواهد کرد.^(۳۵)

۹۶

رادیو کویت امروز خبر داد که شیخ صباح الاحمد نایب رئیس شورای وزیران و وزیر امور خارجه کویت، امروز وارد دمشق شد تا در دیدار با حافظ اسد رئیس جمهور سوریه، وی را در جریان نشست های اخیر شورای همکاری خلیج فارس، که در روزهای اول تا سوم ماه جاری در طائف برگزار شد، قرار دهد.^(۳۶) رادیو اسرائیل سفر وزیر امور خارجه کویت را مأموریتی ازسوی شورای همکاری خلیج فارس برای برقراری آشتی بین حافظ اسد و یاسر عرفات ارزیابی کرد. در گزارش این رادیو آمده است: «به دنبال آغاز شورش مسلحانه علیه عرفات در صفوف الفتح، روابط وی با دولت سوریه به شدت تیره گردید. سوریه که از شورشیان مسلح جانب داری می کند چندی پیش عرفات را از دمشق اخراج کرد.» این گزارش افزوده است: «وزیر خارجه کویت

شیخ صباح الاحمد وزیر امور خارجه کویت

ضمن اقامت در دمشق درباره تصمیمات اخیر کنفرانس وزیران خارجه شورای همکاری‌های خلیج فارس نیز به سران سوریه گزارش خواهد داد. یکی از تصمیمات کنفرانس این بود که اعراب کمک‌های مالی خود را به هر کشور افریقایی که با اسرائیل تجدید رابطه نماید قطع خواهند کرد»^(۳۷)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۲/۶/۶

۱. سند شماره ۲۷۳/د مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی قرارگاه کربلا در عملیات منتفی شده قبل از والفجر ۴، محمد دبانی، ۱۳۶۲/۵/۲۶ تا ۱۳۶۲/۶/۸، صص ۱۴۱ - ۱۲۸.
۲. گزیده اسناد عملیات والفجر ۴، جلد ۲، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش اطلاعات - عملیات لشکر ۱۴ امام حسین، ۱۳۶۲/۶/۶، صص ۶۳ - ۶۱.
۳. سند شماره ۴۴۵۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۷ سپاه به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۶۲/۶/۷.
۴. سند شماره ۴۴۵۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شهربانی جمهوری اسلامی ایران به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۲/۶/۷.
۵. روزنامه کیهان، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۲.
۶. سند شماره ۱۱۳۷۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش اطلاعات ستاد قرارگاه حمزه سیدالشهدا به فرماندهی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۶۲/۷/۲۸، ص ۱۰.
۷. سند شماره ۲۷۲۶۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رکن ۲ ناحیه ژاندارمری باختران به رکن ۲ فرماندهی قرارگاه عملیاتی غرب، ۱۳۶۲/۶/۲۸.
۸. سند شماره ۳۵۸۰۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و عملیات قرارگاه حمزه سیدالشهدا به طرح و عملیات ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۶۲/۶/۹، صص ۱ و ۲.
۹. سند شماره ۳۵۸۰۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و عملیات قرارگاه حمزه سیدالشهدا به طرح و عملیات ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۶۲/۶/۸، ص ۱.
۱۰. سند شماره ۱۱۳۶۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ:
- گزارش روزانه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، شماره ۳۵۵، ۱۳۶۲/۶/۱۰، ص ۲.
۱۱. سند شماره ۱۱۳۲۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه مناطق کردنشین غرب کشور، شماره ۱۲۷، ۱۳۶۲/۶/۱۵، ص ۶.
۱۲. سند شماره ۲۷۲۶۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش رکن ۲ ژاندارمری ناحیه باختران به فرماندهی قرارگاه مقدم نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در غرب، ۱۳۶۲/۶/۱۲.
۱۳. سند شماره ۲۷۰۷۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش رکن ۲ قرارگاه عملیات غرب ارتش جمهوری اسلامی ایران به رکن ۲ فرماندهی لشکر ۸۱ زرهی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۲/۶/۹.
۱۴. سند شماره ۲۷۲۶۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش رکن ۲ ژاندارمری ناحیه باختران به فرماندهی قرارگاه مقدم نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در غرب، ۱۳۶۲/۶/۱۲.
۱۵. سند شماره ۱۱۳۲۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۷.
۱۶. سند شماره ۳۵۸۰۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای رکن ۳ قرارگاه ژاندارمری منطقه عملیاتی شمال غرب به مرکز فرماندهی عملیات فرماندهی ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران.
۱۷. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی)، جلد ۱۸، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۶، صص ۷۵ - ۷۴.
۱۸. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۳.
۱۹. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره اول، صص ۹۵۴۹ - ۹۵۲۵.

۲۰. روزنامه کیهان، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۱۸.
۲۱. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۳.
۲۲. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۲، ۱۳۶۲/۶/۷، صص ۳۶ و ۳۷، رادیو بغداد، ۱۳۶۲/۶/۶، ساعت ۱۱.
۲۳. همان، ص ۲، طرابلس - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۲/۶/۶.
۲۴. روزنامه کیهان، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۱.
۲۵. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۵، رادیو صدای آمریکا، ۱۳۶۲/۶/۶، ساعت ۲۱:۳۰.
۲۶. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۲، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۳۹، رادیو صوت الجماهير بخش عربی، ۱۳۶۲/۶/۶، ساعت ۲۲:۳۰.
۲۷. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۳۶۲/۶/۱۰، صص ۱۱ - ۷.
۲۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۳، ۱۳۶۲/۶/۸، ص ۲.
۲۹. همان، ص ۷، بغداد - خبرگزاری عراق، ۱۳۶۲/۶/۷.
۳۰. روزنامه کیهان، ۱۳۶۲/۶/۶، ص ۲۰.
۳۱. روزنامه کیهان، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۲۰.
۳۲. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۲، ۱۳۶۲/۶/۷، صص ۱۹ - ۱۲.
۳۳. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۱۶.
۳۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۳.
۳۵. روزنامه صبح آزادگان، ۱۳۶۲/۶/۸، ص ۳.
۳۶. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۴، رادیو کویت، ۱۳۶۲/۶/۶، ساعت ۱۶:۳۰.
۳۷. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۲، ۱۳۶۲/۶/۷، ص ۲۹، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۲/۶/۶، ساعت ۱۹.